

6. Programma Werk en Inkomen

29 april 2022

Inleiding

Het beleid van Gooise Meren is gericht op een inclusieve samenleving waarin alle inwoners kunnen meedoen. Dit vertaalt zich ook naar een inclusieve arbeidsmarkt die wordt gezien als essentieel onderdeel van de samenleving. Wij hebben inwoners ondersteund die (tijdelijk) niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Daarbij staan eigen kracht en deelname aan de samenleving voorop. Het vinden van betaald werk is het eerste doel. Is dat (nog) niet haalbaar, dan worden inwoners gesteund met een wettelijke inkomensvoorziening zoals een bijstandsuitkering. Tevens hebben wij inwoners met een laag inkomen ondersteund met een pakket van inkomensondersteunende maatregelen en schuldhulpverlening.

Wij hebben onze re-integratievoorzieningen gericht op de vraag vanuit de arbeidsmarkt zodat (om)scholing aansluit op werkgelegenheid. Wij hebben gewerkt aan een inclusieve arbeidsmarkt en daartoe een breed scala aan voorzieningen ingezet, samen met de regio Gooi en Vechtstreek, ondernemers, het onderwijs en het UWV. In 2021 is gebleken dat de uitstroom uit de uitkering is toegenomen. In tegenstelling tot eerdere verwachtingen heeft de werkgelegenheid zich in 2021 goed hersteld.

6.1 Werk

Doelstellingen

6.1.1 Stimuleren inclusieve arbeidsmarkt

Wij ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren op de arbeidsmarkt en werken daarbij langs drie sporen: van werk naar werk, van school naar werk en van uitkering naar werk, waarbij extra aandacht is voor de groep van statushouders.

Maatregelen

Van school naar werk

Kwaliteit

Om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen zijn in regionaal verband de arbeidsmarktprogramma's 'Werken aan Werk' en 'Perspectief op Werk' ontwikkeld sinds 2019. Deze sluiten aan op ons gemeentelijk programma Piam (programma inclusieve arbeidsmarkt).

Om mensen te begeleiden van school naar werk is in 2020 een regionale adviseur voor onderwijs en arbeidsmarkt aangesteld. Deze scholingsmakelaar is inmiddels onderdeel geworden van het regionale Werkgeversservicepunt (WSP). De verschillende projecten die zijn opgezet door de scholingsmakelaar vallen onder het arbeidsmarktprogramma 'Perspectief op werk'. Eén van de projecten is gericht op het opleiden van medewerkers in de zorg. Via het project Zorgstart zijn er in de regio ruim 80 personen gestart met een leerwerkbaan. Een ander in 2021 opgestart project is het 'horecaproject voor statushouders'. Via dit project worden statushouders opgeleid tot kok. Aan dit project nemen ook enkele inwoners uit Gooise Meren deel. Ook heeft de scholingsmakelaar verbinding gelegd met landelijke leer/werk projecten van grote werkgevers zoals Albert Heijn en Praxis.

Om jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten tegen te gaan is medio 2021 op regionaal niveau een programma vastgesteld tot (medio) 2023, waarin het WSP, het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL), het UWV en het onderwijsveld zijn betrokken. Daartoe zijn de incidentele (corona)crisismiddelen ingezet die het rijk in 2021 voor onze regio -via centrumgemeente Hilversum- beschikbaar heeft gesteld. De aanpak richt zich op onder meer betere begeleiding van jongeren met een WW-uitkering, extra aandacht voor jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs (na hun middelbare schoolperiode) en het vergroten van het aanbod van BBL-werk/leertrajecten voor jongeren. Het programma is opgestart in 2021 en wordt vanaf begin 2022 in de volle omvang operationeel.

In 2021 is vanuit dit programma een succesvol gebleken begeleidingsproject van start gegaan dat een samenwerking betreft van het RBL en het WSP. Het is bedoeld voor jongeren van 18-27 jaar zonder een startkwalificatie, bij wie extra begeleiding nodig is om de stap naar de arbeidsmarkt te kunnen maken. Over de tweede helft 2021 bezien zijn er van 50 begeleide jongeren 38 naar een betaalde baan geleid.

Van uitkering naar werk

Kwaliteit

In 2021 hebben wij actief ingezet op het aanbieden van trajecten richting de arbeidsmarkt. Wij begeleiden uitkeringsgerechtigden via de arbeidsmarktprogramma's 'Werken aan Werk' en 'Perspectief Op Werk'. In deze programma's voor scholing en werk zijn regionale projecten opgenomen en ook enkele lokale. Daarnaast maken wij gebruik van dienstverlening via lokaal gecontracteerde aanbieders van re-integratieactiviteiten.

Regionaal

Vanwege de coronasituatie heeft binnen de arbeidsmarktprogramma's bijstelling van de projecten plaatsgevonden en is het aantal projecten uitgebreid van 22 naar 27. Onder andere het eerder genoemde project Zorgstart is in 2021 gestart en succesvol gebleken. In samenwerking met zeven zorgorganisaties en vier opleidingsinstituten zijn deelnemers door middel van een leer-werktraject toegeleid naar een baan in de zorg.

Medio 2021 is het Leer Werk Loket operationeel geworden. Het Leer Werk Loket levert professioneel loopbaanadvies en loopbaan coaching aan alle inwoners die hulp nodig hebben bij een volgende stap in het kader van een Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Ook wordt er advies en informatie verstrekt aan werkgevers over leerwerktrajecten en de mogelijkheden van Praktijkleren in het kader van het LLO. In 2021 zijn er 20 kandidaten uit Gooise Meren van advies voorzien door het Leer Werk Loket.

Lokaal

In Gooise Meren hebben wij drie lokale projecten gestart binnen Werken aan Werk.

- (1) De Sociaal Makelaar heeft een belangrijke plek binnen Gooise Meren ingenomen, waar hij in de uitvoering heeft ondersteund door het contact met statushouders makkelijker te maken. Ook heeft hij voor de organisatie een adviserende rol ingenomen over (positie en moeilijkheden van) inburgeraars.
- (2) Om statushouders te helpen vrijwilligerswerk te vinden hebben we een pilot opgezet met Versa Welzijn. De ervaringen zijn dat het verrichten van vrijwilligerswerk belemmeringen kent door gebrek aan taalvaardigheden. De pilot is niet voortgezet. Uit de pilot wordt geleerd dat het opdoen van taalvaardigheden en het vinden van goede aansluiting op vrijwilligerswerk extra aandacht moet krijgen. Statushouders zijn ook ondersteund met dienstverlening van overige re-integratiepartners. De dienstverlening was gericht op deelname aan georganiseerde (sociale) activiteiten en vrijwilligerswerk, begeleiding naar een participatieplaats of richting een betaalde baan. Daarbij zijn ook contacten onderhouden met het UAF (stichting voor hoger opgeleide statushouders) en het Werkgever Servicepunt.
- (3) Medio 2021 is de uitstroompremie geïnitieerd: een incentive voor het aanvaarden en behouden van werk en het helpen opvangen van de armoedeval. In 2021 voldeden 10 personen aan de voorwaarden voor de uitstroompremie. Omdat deze premie medio het jaar is geïntroduceerd geeft het aantal niet een volledig jaarbeeld.

In 2021 zijn in totaal 74 personen uitgestroomd uit ons uitkeringsbestand naar betaald werk, waarvan 8 naar zelfstandig ondernemerschap. Deze uitstroom naar werk is hoger dan eerder werd verwacht omdat er enerzijds kraptesectoren zijn (zoals de zorg) en anderzijds de economie -en daarmee de vraag naar arbeidskrachten- zich onverwacht snel heeft hersteld na de opkomst van de coronapandemie in 2020.

Van werk naar werk

Kwaliteit

Het regionale Werkgever Servicepunt (WSP) is bedoeld om werkgevers te ondersteunen bij het vinden van personeel en om werkzoekenden te matchen met een werkgever. Door een goede matching zijn werkgevers geholpen met continuïteit in hun bedrijfsvoering, en worden werknemers zoveel mogelijk van werk naar werk begeleid, om daarmee te voorkomen dat zij (langdurig) in een uitkerings situatie geraken.

In 2021 heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld voor het oprichten van het regionale Mobiliteitsteam (RMT) met als doel om snel ander werk te vinden voor mensen die door de coronacrisis hun werk kwijt zijn of dreigen te verliezen. Het RMT is een samenwerkingsverband van het WSP met de regiogemeenten, het UWV, werkgeversorganisaties, vakbonden en onderwijsinstellingen.

Het RMT is vanaf augustus operationeel en heeft werkzoekenden, ZZP-ers en werknemers geholpen die hun baan dreigden kwijt te raken wegens de gevolgen van de coronapandemie. Het RMT heeft werkgevers ondersteund met advies en matches van werknemers naar een nieuwe werkplek. Vanuit het RMT is contact geweest met 800 bedrijven om de gevolgen van corona op deze bedrijven te bespreken, en te adviseren over tijdelijke in- en uitleen van personeel of het verstrekken van juridisch advies. Daarnaast is ervoor gezorgd dat bedrijven met onderbezetting zijn gekoppeld aan bedrijven met overbezetting. Ongeveer 50 bedrijven zijn hierover met elkaar in gesprek gegaan.

6.2 Inkomen

Doelstellingen

6.2.1 Bieden van inkomensondersteuning

Wij bieden inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien een passende inkomensvoorziening, wij bieden aanvullende minimaregelingen om armoede te bestrijden bij de inwoners met een laag inkomen en wij helpen inwoners bij het voorkomen en aanpakken van schulden.

Maatregelen

Bieden van passende inkomensondersteuning

Kwaliteit

Door de coronamaatregelen hebben we minder inwoners fysiek gesproken en hebben we meer telefonische en digitale klantcontacten gehad. Daarnaast hebben wij de (professionele) organisaties uit het werkveld van welzijn, zorg en onderwijs gevraagd om oog te hebben voor de signalen van problematiek -mogelijk versterkt door corona- en (kinder)armoede. Uit het oogpunt van rechtmatige verstrekking van voorzieningen zijn conform ons beleid alle aanvragen door medewerkers handhaving beoordeeld op juistheid en volledigheid.

Eind 2021 ontvingen 901 personen een bijstandsuitkering voor levensonderhoud in Gooise Meren. Dit betekent ten opzichte van 2020 een daling van het bestand met 81 personen. Met name de uitstroom naar werk –met inzet van onze voorzieningen en door de aantrekkende economie- is een belangrijke oorzaak. Ook bij het gebruik van minimaregelingen is een daling zichtbaar, met 838 toekenningen van het Doe-budget (1.029 in 2020) en 35 toekenningen van de PC-regeling (66 in 2020) bedoeld voor aanschaf van een computer. De oorzaak van de daling is mogelijk gelegen in de combinatie van het dalende aantal huishoudens met een uitkering en de tijdens de coronapandemie geldende lock-downs en beperkingen van 'ontmoeting'. Daarmee is het kunnen benutten van het Doe-budget ingeperkt, omdat het budget met name is bedoeld om 'buitenshuis' te kunnen deelnemen aan sociale/culturele/maatschappelijke activiteiten.

Op basis van Jeugd Sport-Cultuurfonds hebben 146 kinderen deelgenomen aan sportactiviteiten en 32 kinderen aan culturele activiteiten. Bij sport is een verdere daling van deelname zichtbaar (232 deelnemers in 2019; 166 in 2020) wegens de belemmeringen die door de coronapandemie sinds 2020 zijn ontstaan.

In 2021 hebben 510 ondernemers recht gehad op een TOZO-uitkering, een rijksregeling (door gemeenten uitgevoerd) voor ondernemers en zelfstandigen die door de lock-downs tijdens de coronacrisis zijn getroffen. Aan 10 ondernemers is een ondersteunend bedrijfskrediet verstrekt.

In januari 2021 is gestart met ondersteuning en hulp aan gedupeerden van de Toeslagenaffaire. In januari waren 18 gedupeerden bij ons bekend, eind december 85 gedupeerden. Alle gedupeerden zijn telefonisch benaderd en 60 daarvan hadden behoefte aan een nader gesprek. In totaal bleken 17 ouders daadwerkelijk hulp nodig te hebben. De hulpverlening bestond –naast een luisterend oor- uit onder meer bemiddelen in trajecten van de kredietbank, de voedselbank, de belastingdienst en psychologische hulpverlening. Waar mogelijk is ook financiële hulp geboden vanuit de gemeentelijke minimaregelingen, en in enkele gevallen middels het kwijtschelden van openstaande (belasting)vorderingen. De aanpak met een vaste contactpersoon werd op prijs gesteld. Ook in 2022 blijven wij ondersteuning bieden aan gedupeerden.

Bieden van toegankelijke schuldhulpverlening

Kwaliteit

In 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening van kracht geworden. De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op gebied van schuldhulpverlening zijn daarmee uitgebreid, met name op het gebied van preventief en stress-sensitief werken. Wegens deze ontwikkelingen is binnen de USD een team schuldhulpverlening ingericht, dat begin 2022 volledig functioneert. Ook zijn in 2021 werkafspraken doorontwikkeld met partners in het netwerk over vroegtijdig signaleren, doorverwijzen en hulp bieden. Daarnaast is het netwerk versterkt met een georganiseerde netwerkbijeenkomst. Tevens is een informatiecampagne voor intermediairs opgezet om (onze voorzieningen voor) schuldhulpverlening breed onder de aandacht te brengen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Prim. Begroting 2021	Begroting 2021 (na wijziging)	Realisatie 2021
Lasten				
622 BUIG	23.801	14.515	19.071	18.553
623 Werkvoorziening	4.304	3.646	4.179	3.974
624 Minimabeleid	2.263	2.078	2.223	2.465
625 Sociale recherche	431	526	542	154
Totaal Lasten	30.799	20.766	26.015	25.146
Baten				
622 BUIG	-23.409	-12.495	-17.103	-17.261
623 Werkvoorziening	-46	0	0	-62
624 Minimabeleid	-51	-28	-28	-110
625 Sociale recherche	-383	-402	-402	-368
Totaal Baten	-23.889	-12.925	-17.533	-17.801
Resultaat voor bestemming	6.910	7.841	8.482	7.345
Onttrekkingen				
622 BUIG	-115	-180	-180	-140
623 Werkvoorziening	-544	0	-135	-10
Totaal Onttrekkingen	-659	-180	-315	-150
Resultaat na bestemming	6.252	7.661	8.167	7.195

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2021 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2021		
Onderdeel programma 6	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)

<i>Doorbelastingen</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 9.	255	V
<i>BUIG</i> De uitkeringslasten in het kader van de BUIG zijn € 477k lager dan geraamd. De opbrengsten uit terugvordering en verhaal zijn hoger dan geraamd € 29k . Dit is te verklaren doordat er meer uitstroom is, en de landelijke trend waardoor minder beroep wordt gedaan op de participatiewet.	506	V
<i>Schuldhelpverlening</i> In 2021 is besloten dat de gemeente een deel van schuldhelpverlening in eigen beheer gaat uitvoeren. Hiervoor is een nieuw team schuldhelpverlening ingericht dat pas sinds medio februari 2022 volledig geëquipeerd is. Dit betekent voor 2021 dat de lasten voor schuldhelpverlening uiteindelijk - evenals vorig jaar - lager zijn dan geraamd (€ 135k).	135	V
<i>Re-integratie</i> De lasten voor re-integratie zijn € 134k lager dan geraamd. Dit word veroorzaakt doordat door corona re-integratietrajecten zijn uitgesteld of opgeschort.	134	V
<i>Minimabeleid</i> De lasten voor de specifieke miniregelingen zijn € 141k hoger dan geraamd. De overschrijding wordt veroorzaakt door een gewijzigde werkwijze van uitbetaling. Uitbetaling van het DOE-, kinder- en jeugdbudget vindt vanaf medio 2021 plaats op voorschotbasis i.p.v. op declaratiebasis achteraf.	-141	N
Overige verschillen < € 70k	83	V
Totaal	972	V